

**Pristopi k poučevanju jezikov in medkulturnih vsebin
Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer
projekt JEŠT 2016 – 2022**

»Razvoj in udejanjanje inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja za dvig splošnih kompetenc«
vsebinsko področje (sklop) 1.3 Večjezičnost

Gimnazija v Ljutomeru je začela delovati 1963. Z usmerjenim izobraževanjem se je 1981 preimenovala v Srednjo šolo družboslovne in jezikoslovne smeri in na šoli so se intenzivno poučevali 3 tuji jeziki: angleščina, nemščina (tj1, tj2) in ruščina (tj3). S sprejetjem naravoslovnega programa in kasneje splošnega gimnazijskega programa je GFML v letih 2001 in 2002 vpisovala 5 oddelkov splošne gimnazije, 1998 pridobila program predšolske vzgoje, 2002 pa program maturitetnega tečaja. 2021/22 pomeni prvo leto vpisa v program medijski tehnik. Maturira prva generacija programa umetniške gimnazije.

<https://www.youtube.com/watch?v=9PSfWX51KqU>

Jeziki štejejo je projekt, v katerem prostovoljno sodelujejo vrtci, osnovne in srednje šole, visokošolski zavodi in raziskovalne ustanove na Slovenskem.

GFML je pred šestimi leti vstopila v projekt kot razvojna šola. Že pred vstopom v projekt smo na šoli izvajali dejavnosti, s katerimi smo spodbujali vseprisotnost različnih jezikov in njihovih rab na šoli, učili in vzgajali k spoštovanju drugih kultur, k večkulturnosti, spodbujali rabo različnih jezikovnih virov in usmerjali pozornost tako k materinščini kot tujim jezikom, jezikom okolja, priseljencev in beguncev. Na tak način smo razvijali raznojezične kompetence vsakega posameznika, tako dijakov kot učiteljev in šole kot skupnosti, ideje pa prenašali tudi v lokalno okolje. Dejavnosti niso izostale niti v času pouka na daljavo, ko smo s podporo informacijsko-komunikacijske tehnologije in spletnih jezikovnih virov in tehnologij poskrbeli za trajnostno in aktivno raznojezično kompetenco vseh deležnikov izobraževanja na šoli (dijaki, profesorji, starši, prostovoljci) in neposredno povezanih z njo (lokalno okolje - vrtci, osnovne šole).

V šestih letih smo utrdili pristope k poučevanju jezikov in medkulturnih vsebin, ki temeljijo na raznolikosti, izbirnosti, spodbujajo učenje zahtevnejših jezikovnih znanj in ustvarjalnost. Temeljijo na projektnem delu in avtentičnih učnih izkušnjah. Opisom dejavnosti v nadaljevanju sledijo povezave do posnetkov na spletu.

PROJEKTNI DOSEŽKI

POUK JEZIKOV

Učni jezik v vseh programih izobraževanja na GFML je slovenščina, kot TJ1, TJ2, TJ3 pa se poučujejo: angleščina, nemščina, francoščina, ruščina, španščina, hrvaščina in madžarščina (fakultativno v Lendavi).

Nivojski pouk omogoča oblike učenja jezika po zanimanju in sposobnostih:

- z zunanjo diferenciacijo pri nemščini že v 1. letniku,
- z zunanjo diferenciacijo pri angleščini v 3. letniku;
- ponuja se možnost prehajanja med nivojskimi skupinami za vse dijake tudi med šolskim letom; pouk je organiziran tako, da isto učno uro vzporedno poučujejo vsi učitelji angleščine v določenem letniku, dijaki so pa razporejeni v skupine.
- GFML ponuja izbirni tuji jezik 3 za program splošne gimnazije v drugem in tretjem letniku. Pridružijo se lahko dijaki programa SSI (predšolska vzgoja, medijski tehnik) in se tako učijo dva tuja jezika, kar pomeni obogatitev predmetnika.
- Pri pouku angleščine sodeluje naravna govorka, zaposlena na šoli; preko razpisa GFML vsako leto pridobi tudi nemškega naravnega govorca – prostovoljca.

Dijake spodbujamo, da se udeležujejo jezikovnih tekmovanj, berejo za bralno značko in sodelujejo na mednarodnih dogodkih in izmenjavah.

IZBIRNI PREDMETI IN INTERESNE DEJAVNOSTI

Interdisciplinarni tematski sklop (ITS) umetnost v 2. in 3. letniku splošne gimnazije je **izbirni predmet**, ki temelji na projektnem delu. Medpredmetno se povezujejo likovna umetnost, slovenščina, tuji jezik, računalništvo (informatika). Kreativno individualno delo ali delo v dvojicah je teklo tudi na daljavo. Sodelovali so npr. na mednarodnem natečaju Artistic Book, Videm – Udine;

<https://classroom.google.com/c/Mjc1NTc4NTMyMDM4/a/NTQ2NDc0NjI0ODky/details>

Cilji dejavnosti so: raba tujega jezika pri kreativnem oblikovanju knjige in pri izpolnjevanju prijavnice za natečaj; obvladati rabo zahtevnejše ravni jezika : knjižni jezik, jezik stroke in jezik kot izrazno sredstvo umetnosti.

Dijaki pripravljajo umetniške performanse in gledališke uprizoritve, pri tem sami poskrbijo za sceno, kostumografija, posebne efekte:

<https://www.gfml.si/index.php/o-soli/novice/2436-performans-meduza-in-sizifovo-delo>

PRIDOBIVANJE JEZIKOVNIH CERTIFIKATOV

Nemška jezikovna diploma – DSD prve in druge stopnje.

Opravljen izpit na obeh stopnjah je odlična referenca za študij ali za iskanje zaposlitve na nemško govorečem področju. Prvi kandidati so opravljali DSD II v šolskem letu 2011-2012, DSD I pa v šolskem letu 2015-2016. Do 2022 je preko 100 kandidatov uspešno opravilo izpit druge stopnje in preko 200 kandidatov izpit prve stopnje.

DELFI – francoska jezikovna diploma - priprave na GFML od leta 2015

Angleška jezikovna diploma C1 (Cambridge), priprave na GFML od leta 2020

Model evropskega parlamenta in Model združenih narodov (MEP in MUN)

V projektu MEP Ljutomerska gimnazija sodeluje že od samega začetka - že 23 let. Petčlanska delegacija GFML **prvič** sodeluje na simulaciji zasedanj Evropskega parlamenta v angleščini aprila 1999 v Bonnu. Kasneje se je izkazala tudi kot večkratna **organizatorica** zasedanj, samostojno ali v sodelovanju z drugimi slovenskimi šolami:

Oktober 2000 LJUTOMER

April 2002 LJUBLJANA

November 2006 LJUTOMER/LJUBLJANA

April 2012 LJUTOMER/LJUBLJANA

April 2018 LJUTOMER

Primer:

https://www.gfml.si/index.php?option=com_content&view=article&id=1271&catid=19

V MEP-u je doslej aktivno sodelovalo preko 100 dijakinj in dijakov GFML, ki so urili retorične veščine, se učili osnov političnega delovanja in vodenja, spoznavali drugačne kulture in se učili strpnosti do drugih jezikov in kultur in sprejemanja in usklajevanja argumentov.

GFML je kot ena prvih šol pristopila tudi k **Modelu Organizacije združenih narodov (MUN)**. Aktivnosti v MEP in MUN gradijo sposobnosti pogajanja in argumentiranja in analitičnega razumevanja dogodkov v mednarodni skupnosti ter spodbujata politično participacijo mladih. Cilj je tudi učenje in raba tujega strokovnega jezika (angleščine) in spodbujanje globalnega državljanstva.

Slediti sodobni znanosti in iskati okoljske rešitve sta vsebini mednarodnega znanstvenega srečanja mladih INVESTIGA. Kot oblika dela z nadarjenimi dijaki omogoča učenje angleščine na zahtevnejših ravneh – jezik znanosti in stroke. Od sodelujočih se pričakujejo tudi poglobljena naravoslovna znanja.

Primer: [Investiga 2018 \(gfml.si\)](https://www.gfml.si/investiga)

Debatni klub in MDV

Debata kot interesna dejavnost deluje na šoli že 23 let, in sicer v slovenščini, angleščini in tudi v nemščini. Debaterji Ljutomerske gimnazije na tekmovanjih dosegajo zavidljive rezultate; bili so člani slovenske ekipe na svetovnih prvenstvih in promovirali debato tudi na OŠ v regiji in kasneje v študentski organizaciji.

Vabljeni so v radijske in televizijske pogovore, saj so izurjeni govorniki, ki znajo argumentirano pojasnjevati svoja prepričanja in stališča.

Ljutomerska gimnazija je organizatorica in gostiteljica Mednarodnega debatnega vikenda, ki omogoča soočenje argumentov in izkustveno učenje o različnih jezikih in kulturah, ki na GFML sobivajo vsako leto 3 dni v mesecu marcu.

Z uvedbo ITS postane debata kot retorična večina del izbirnega kurikula v splošni gimnaziji.

Dokumentarec o razvoju šolske debate na GFML:

<https://www.youtube.com/watch?v=ulpxtD4Umkl> (English subtitles)

Primer debatne argumentacije na MDV:

<https://www.youtube.com/watch?v=ImTYJtVCMN0>

Novinarski in medijski krožek ima cilje: spoznati novinarstvo, seznaniti se z vsebinskimi in tehničnimi postopki pri nastajanju novic, razvijati in krepiti veščine sporočanja, usvojiti strukturo novinarskih žanrov, razvijati ustvarjalnost. Dijaki aktivno spremljajo dogajanje na šoli ter obšolske dejavnosti, beležijo aktualne dogodke, sestavljajo pisna in govorna poročila, reportaže, izvajajo intervjuje, ankete, snemajo in montirajo prispevke ter tako soustvarjajo šolsko TV-oddajo Aktualno na GFML. Interesna dejavnost razvija motivacijo za novinarski poklic, omogoča tudi učenje materinščine na višjih ravneh – knjižni in publicistični jezik. V letu 2021 je nastala stota oddaja aktualno:

<https://www.youtube.com/watch?v=BbbGFrOYYrM>

V zadnjem letu projekta smo v oddajo aktualno vključili tudi MINUTO ZA JEZIK, kar je služilo tudi diseminaciji projektnih dosežkov JEŠT. Primer (od 18. minute dalje):

<https://www.youtube.com/watch?v=65KCq4A-P-E&t=15s>

Medpredmetne ekskurzije po Sloveniji in v tujino ozaveščajo in poučijo o kulturi lastnega in drugih narodov in držav. Omogočajo rabo in učenje tujih jezikov v avtentičnih okoliščinah. Dijaki na obveznih in izbirnih ekskurzijah, ki so medpredmetno naravnane na kurikularne vsebinske sklope, potujejo v evropske in svetovne prestolnice: Rim, Dunaj, Berlin, Pariz, Madrid; med najodmevnejšimi je gotovo New York, ZDA (vsako 4. leto) in ekskurzija v Rusijo:

<https://gfm-media.si/?lang=&option=docs>

PROJEKTNI DNEVI, PRIREDITVE, DOGODKI

Miklošičevi dnevi so projektne dnevi, prvič organizirani na šoli 2004, vsako leto z drugačno krovno temo, v času kovidne zapore tudi na daljavo. Tematsko so dogodki, predavanja in

projektno delo naravnani na uresničevanje ciljev iz učnih načrtov različnih predmetov. Dijaki vsakega letnika so vključeni v eno od dejavnosti po vsakoletnem programu : pripravijo razstavo v šolski knjižnici, poslušajo predavanja, sodelujejo v delavnicah, obišejo Miklošičevo domačijo ....

Na tak način ohranjamo spomin na primerjalnega jezikoslovca, slavista Franca Miklošiča, izpostavimo ustvarjalnost mladih in se seznanjamo z novostmi na področju jezikoslovja in z jezikovnimi izzivi sodobnega časa.

Vsako leto 3 dni na GFML gostimo ugledne strokovnjake, ki s predstavitvami in predavanji dijakom odpirajo vrata v akademski, študijski svet. Sodelujejo bivši dijaki GFML, umetniki, popotniki, znanstveniki, ki so postali ugledni strokovnjaki, in tudi fakultetni predavatelji. Uspešno se povezujemo z različnimi inštitucijami, slovenskimi univerzami. Spodbujamo ambicije in interes dijakov za znanstveno delo, razvija se timsko delo in medpredmetno sodelovanje. Učimo se o sobivanju jezikov in kultur in gojimo odprtost za medkulturno razumevanje in sodelovanje na strokovnih ekskurzijah v Ljubljani (Mozaiki mesta), na Dunaju (Slovenci na Dunaju), v Radgonskem kotu in na pohodu k Miklošičevi domačiji v Radomerščak.

Primer:

https://gfm-media.si/?lang=&option=video&video_id=350&video_audio_section_id=11&archive=0#video_anchor

Prešernovanje temelji na projektnem učenju in z njim obeležimo slovenski kulturni praznik. Dijaki 2. letnika iz vseh programov z raziskovanjem slovenske romantične literature poglobijo pri pouku pridobljeno književno znanje in aktualizirajo sporočila, s katerimi jih slovenska romantična književnost nagovarja. Po temeljiti pripravi pri pouku in izven pouka pripravijo razredno predstavitev, s katero se predstavijo na skupni zaključni uri oz. dogodku. Učitelj je svetovalec in moderator, večino dela opravijo dijaki samostojno. Delujejo v timih in urijo socialne veščine. Prešernovanje se je odlično obneslo tudi v času pouka na daljavo:

https://www.youtube.com/results?search_query=gfml+pre%C5%A1ernovanje

Jezikovni projektni dan – narečja – 1. letnik, vsi programi

Dijaki raziskujejo panonsko narečno bazo. Posebnost je, da pri tem uporabljajo gradiva, ki so nastala na šoli v okviru drugih jezikovnih projektov.

<https://gfm-media.si/?option=docs>

https://gfm-media.si/?lang=&option=video&video_id=383&video_audio_section_id=20&archive=0#video_anchor

Jezikovni projektni dan - Miklošič poliglot , 2. letnik, vsi programi

Učitelji vseh jezikov smo oblikovali jezikovni projektni dan in se preizkusili v medjezikovni medpredmetni povezavi. Vodilni jezik je bila slovenščina (kot učni jezik), s katero smo s plurilingvističnimi pristopi povezali vse tuje jezike, ki se poučujejo na šoli. Izbrali smo sklope, načrtovane pri pouku slovenščine ali tujih jezikov, npr. oblikoslovje samostalnika, besedoslovje s frazeologijo in zgodovino jezika. Medjezikovno prebujanje s francoščino, ki se jo uči malo dijakov, je pomenilo plavanje v morju neznanega jezika, a je večina dijakov nalogo dobro opravila. Zanimivo so na končni predstavitvi zazveneli glasovi dijakov, ki so vsakdanje izraze izmenično brali v različnih jezikih.

Medjezikovno razumevanje smo uporabili pri branju literarnega besedila Nakit in prevajanju le-tega, integrirani pristop pa pri opazovanju podobnosti in različnih lastnosti samostalnika v slovenščini, nemščini, angleščini in romščini.

Naravoslovni projektni dan, medpredmetna povezava z jeziki, medprojektno sodelovanje NA-MA POTI in projekt JEŠT na temo pandemije je bil izveden na daljavo.

Sodelovanje na natečajih, razpisih, z lokalnim okoljem

GFML aktivno sodeluje s Francoskim inštitutom v Sloveniji. Dijaki se udeležujejo frankofonskih prireditev, ki dajejo francoščini privlačno in dinamično podobo ter širijo jezikovno in kulturno raznolikost v slovenskem prostoru - literarnih delavnic in natečajev, Francoskega praznika glasbe Fête de la musique. Primer:

https://www.youtube.com/watch?v=Y1LQ88_XZFA

<http://www.institutfrance.si/gimnazija-franca-miklosica-ljutomer.html>

Priložnostni obiski tujih govorcev – so popestritev pouka ali projektnega dneva. Povabimo različne priložnostne obiskovalce, ki osvetlijo kurikularne teme na živ, aktualen način. Dijaki imajo priložnost vprašati, se pogovarjati o problemu in izmenjati mnenja. Na tak način v pouk pritegnemo pereče aktualno dogajanje (migracije, begunci, človekove pravice, ekologija ...) in dijake spodbujamo k aktivnemu državljanstvu in kritičnemu razmišljanju.

<https://www.gfml.si/index.php/o-soli/novice/1475-o-migracijah-nekoc-in-danes>

Program **umetniške gimnazije** na jezikovnem področju pomeni zahtevnejše učenje različnih zvrsti materinščine in tujih jezikov. **Sudent Cuts Film Festival**, mednarodni filmski festival, ki prikaže in nagraduje filmsko ustvarjanje mlajših od 26 let; z

mednarodno udeležbo omogoči spoznavanje filmske umetnosti v različnih kulturah, večjezično umetniško izkušnjo v jeziku filmske stroke in razvija poklicne kompetence mladih. Primer:

<https://www.studentcuts.si/index.php?page=0#>

https://gfm-media.si/index.php?option=video&video_id=445

Ustvarjalnost je močno prisotna tudi v **programu predšolske vzgoje**, kjer pri pouku strokovnih modulov vsako leto ustvarijo **lutkovno predstavo**, s katero razveselijo otroke iz vrtcev v Pomurju. Izziv je raba jezika, ki mora ustrezati ciljni starostni skupini, kar zahteva posebna jezikovna znanja in veščine. Tako so raziskovali in uporabili tudi tehniko kamišibaj, ki ima že sama po sebi kulturno in etnološko funkcijo. Japonski tehniko so postavili v domače kulturno okolje in pokrajino ter dodali še ekološko sporočilo.

<https://www.youtube.com/watch?v=uT1RQDapYec>

OBELEŽENJE SPOMINSKIH DNI

Evropski dan jezikov – EDJ - obeležujemo vsako leto ŽE od 2001, ko je bil razglašen, dalje.

Sprva smo EDJ obeležili z dejavnostmi dijakov, ki so po mestu Ljutomer nagovarjali mimoidoče, jih intervjuvali in anketirali glede znanja jezikov in poznavanja različnih kultur. Dejavnost EDJ je postala ciljno naravnana, in sicer dijakinje in dijaki predšolske vzgoje vsako leto pripravijo delavnice za okoliške vrtce v vseh jezikih, ki se poučujejo na šoli; tudi v madžarščini, ki se jo nekateri dijaki GFML učijo fakultativno v Lendavi.

<http://www.vrtec-ljutomer.si/delavnice-na-gfml/>

Kasneje postanejo ciljna publika delavnic tudi učenci okoliških osnovnih šol. Delavnice izvajajo dijakinje in dijaki z naravnimi govorcji; poudarek je na predstavitvah francoščine, ruščine, španščine, ki so v učnih okoljih v Pomurju manj prisotni jeziki.

V okviru EDJ so vsako leto profesorji tujih jezikov in naravni govorcji, zaposleni na GFML, okrog 30 dijakov gimnazijskega ter predšolskega programa obiskali 25 - 30 osnovnih šol v Pomurju. Delavnice septembra in oktobra smo izvedli v dopoldanskem času v njihovih učilnicah. Primer:

<https://www.gfml.si/index.php/o-soli/novice/1712-jezikovne-delavnice-os>

<https://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/?lnk=izkusnje2017>

V času učenja na daljavo, smo objavili delavnice za vrtce na spletni strani šole:

Teden pisanja z roko <https://www.youtube.com/watch?v=Nnz-GIRcRco>

in **mednarodni dan materinščine** smo v duhu projekta JEŠT izvedli 2022. Oboje je zabeležila novinarska ekipa v oddaji aktualno na GFML, marec 2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=Nnz-GIRcRco>

Posneli smo film, v katerem se predstavijo večjezični dijaki GFML:

<https://www.youtube.com/watch?v=cfjb99c-IFc>

LITERARNA in GLASBENA ustvarjalnost dijakov

Literarni večer GFML. V počastitev 220-letnice rojstva Franceta Prešerna, našega največjega pesnika, so dijakinje in dijaki interpretirali Prešernove in svoje pesmi. Literarni večer je bil izveden na daljavo preko Zooma.

<https://www.youtube.com/watch?v=o2rsxpWCWrg>

2022 so dijaki sodelovali z nemškim prostovoljcem in nastal je tudi prvi šolski muzikal na GFML [Riders in the Storm – dijaški muzikal \(gfml.si\)](https://www.gfml.si/)

IZMENJAVE :

Šolsko mednarodno dijaško **izmenjavo** z gimnazijo z Dunaja smo prvič izvedli 2013-2014. Vključeni so dijaki gimnazije, ki se učijo nemščine kot prvega tujega jezika. Poudarek v izmenjavi je na medkulturnem spoznavanju, prav tako se avstrijski dijaki pri nas naučijo osnovnih fraz v slovenščini, naši dijaki pa na Dunaju v avtentičnih situacijah izboljšajo svoje znanje nemščine. Do 2022 je v izmenjavi sodelovalo preko 150 ljutomerskih dijakov.

Mednarodne izmenjave v okviru programa **Erasmus** so na šoli stalnica, vse od projekta Evropski oddelki, v katerem je GFML ustvarila močno mednarodno mrežo in na podlagi te mreže so mednarodne izmenjave postale stalnica.

Erasmus + mobilnost:

<https://gfm-media.si/?lang=&option=docs>

Ena od bolj odmevnih **delovnih izmenjav** na področju predšolske vzgoje je bila **Jezikovna in znakovna komunikacija v prvem starostnem obdobju**, v Leedsu v Veliki Britaniji, z organizacijo Tiny Singers, ki jo vodi Mojca Polak Williams.

<https://gfm-media.si/?lang=&option=docs>

Erasmus + Mladinska izmenjava z Nizozemsko Finding your voice temelji na spoznavanju nove kulture, učenju jezika, učenju retoričnih spretnosti in socialnih veščin.

<https://www.gfml.si/index.php/dejavnosti/projekti/erasmus-mladinska-izmenjava>

Aktualni projekti in dejavnosti so objavljeni na spletni strani šole: <https://www.gfml.si/> v razdelku Projekti, dejavnosti pa razvidne iz LDN šole:

<https://www.gfml.si/attachments/article/2462/LDN%20TERMINSKI%202022-2023%20-%20LDN%202022-2023.pdf>

Člani projektnega tima JEŠT:

Ficko Mojca, Fijavž Lilijana, Fras Gita, Kardinar Marko, Kos Lidija, Kosič Liljana, Landricombe Beverley, Pergar Saša, Rižnar Nedeljko Mojca, Rogan Ludvik, Vaupotič Kučan Milojka, Vogrinec Martina

V projektu so na dogodkih, v medpredmetnem sodelovanju in pri izvedbi različnih dejavnosti sodelovali skoraj vsi učitelji, zaposleni na GFML. Projekt je lahko trajal in se dogajal le v sodelovanju in duhu timskega dela.